

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 6 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGBYSZER:

pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
megelőző és követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Városi könyvnyomda-vállalat
irodájában.

Ide küldendők a kéziratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

Debreczen sz. kir. város törvény- hatósági bizottságának rendes köz- gyűlése.

Városunk törvényhatósági bizottsága f. hó 30-ikán kezdte meg novemberi rendes közgyűlését Kovács József polgármester, elnöklésével, miután Domahidy Elemér főispán akadályozva volt a megjelenésben. A bizottsági tagok nagy számmal jelentek meg a közgyűlésen, amit vártunk is, mert a tárgysorozatban igen fontos dolgok voltak tárgyalásra kitűzve. A közgyűlés iránt való érdeklődést nagyban fokozta a belügyminiszter leirata, mellyel az önként befizetni szándékolt adók elfogadását és beszolgáltatását, valamint az állításra önként jelentkezők belépésénél való közreműködést ismételten megtagadó 271/14,321—1905. bkgy. sz. közgyűlési határozatot megsemmisítette, valamint megsemmisítette az alkotmány védelmére alakított bizottság megválasztására vonatkozó 272—1905. bkgy. sz. határozatot.

Nem kevesebb érdeklődésre számíthatott a tanács előterjesztése az általános csatornahálózat kiépítése és a vízvezeték létesítése ügyében. A közgyűlés midőn a 17 milliós kölcsön felvételét megszavazta, elvben kimondta a csatornázás és vízvezeték kiépítését. Fontos és elsőrangú egészségügyi dolog ezen kettős kérdés megoldása és bár nagy áldozatot követel városunktól, mégis meg kell azokat építenünk városunk lakossága egészségének védelmére. A városi tanács a közgyűlésre teljesen előkészítette eme fontos javaslatokat és a szakbizottságok szintén szakavatott és lelkiismeretes munkát végeztek, midőn teljes világosságba helyezték ezen művek kiépítésének szükségességét.

Hasznos szabályrendelet-tervezeteket is terjesztett a tanács a közgyűlés elé. A város külterületén történő építkezések immár falusias gyűrűvel veszik körül Debreczent, mely veszedelmes a város belső forgalmára és városrendezési nézőpontból feltétlenül korlátozandó. Ha már haladunk minden vonalon, nem szabad elmaradnunk a közegészségügy terén. Üdvös szabályrendelet-tervezet a külső gazdasági cselédek szolgálatáról szóló is, valamint elismeréssel honorálhatja mindenki az állatok védelmére vonatkozó szabályrendelet javaslatot is, mert az állatkinzást, különösen a mi talyigásaink mesterei módon értik és gyakorolják.

A közgyűlésen jelen voltak a következő bizottsági tagok:

Aczél Géza főmérnök, Altöldi Gábor, dr. Bacsó Dezső, dr. Bakonyi Samu, Bakos János, dr. Balkányi Miklós, Balogh István, Bészler Károly tanácsnok, árvaszéki elnök, Bihari István, Bódog István, Böszörményi Mihály, dr. Burger Péter, ifj. Balogh István, Csanak József, dr. Csikos Sándor, Csóka Sámuel tanácsnok, Dávid Mihály, Debreczeni Lajos, Debreczeni Jenő, dr. Derekassy István, dr. Dóczy Emil t. alügyész, Faragó András, dr. Ferenczy Gyula, dr.

Fejér Ferencz, Fleischmann Mór, dr. Freund Jenő, Gara Alajos, Geréby Pál, Géresi Kálmán, Györffy Aladár, Harangi Sándor, Hauer Bertalan, Herczeg János, Hochfelder Jakab, Horváth István, Hutflész Kázmér, Kardos László, Kálmán András, Kecskés István, Kelemen Gábor, dr. Kemény Mór, Kertész István, ifj. Kertész István, Kertész Mihály, Kertész János, Király Gyula tanácsnok, Kiss Bálint, K. Kiss József, dr. Kocsár Gábor, dr. Kola János, Komáromi Antal gyám-pénztárnok, Komlóssy Dezső, Kondor Kálmán számvevő, Koncz Ákos közlevéltárnok, Koppányi Dávid, Kovács János, Körner Adolf tanácsnok, Kurucz Miklós, Kertész Imre, Lamprecht Frigyes, L. styan Adorján, Löfkovics Arthur, Madarász Sándor számvevő, dr. Magoss György főügyész, Márton Imre, Máthé Miklós házipénztárnok, dr. Medgyaszay Dezső árvaszéki ülnök, Medgyaszay Miklós árvaszéki ülnök, Medgyessy Lajos közgyám, ifj. Mike Ferencz, Móricz Ferencz, L. Nagy Bálint, Sz. Nagy Lajos számvevő, Nagy Sándor, dr. Nagy Zsigmond, Némethy László, Némethy Sándor, Oláh Károly tanácsnok, Otrokocsi Végh János, ifj. Pásztor János, Pálfi Ferencz, Fálfi Gábor, Pethő István, Polgári Bálint, Pongó Lajos, Reichmann Ármin, Rickl Antal, Riesz Henrik, Rocilitz Arthur, Roncsik Lajos főszámvevő, Salánki Ferencz, Sarkadi Ferencz, Seres András, Serli Ede, Simon István, ifj. Schwarz Vilmos, Szabó Kálmán, Szabó István adó-pénztárnok, Szabó Kálmán tanácsnok, dr. Sz. Szabó József, dr. Szántó Sámuel, Szentesi János, Szentkirályi Tivadar, Széll Farkas, Szikszay Gyula, Szikszay Lajos, Szilágyi Bálint, Szücs István, Tafler Ignác, dr. Tóby Elek aljegyző, dr. Tóth Emil aljegyző, Tóth István, K. Tóth Kálmán, K. Tóth Sámuel, Török Bálint, Török Péter, dr. Tüdős János, dr. Ujfalussy József, Zádor Lajos, Zöld Mihály, Zöld János, Jámbor János, Jobbágy János, Jósza Vincze, Juhász Ignác, dr. Varga Elemér aljegyző, Varga Károly aljegyző, dr. Varga Lajos, Varjas Sándor, Varjas János, Váczi János, Várray János, Vecsey Imre főjegyző, Vecsey Zoltán, Vecsey Viktor, Végh Gyula rendőrfőkapitány.

A közgyűlés lefolyása a következő:

Kovács József polgármester üdvözlővén a törvényhatósági bizottság megjelent tagjait, néhány szóval rámutat a tárgysorozat fontosabb pontjaira. Bejelentette továbbá, hogy három indítvány érkezett hozzá, melyekre nézve a közgyűlés akképpen határozott, hogy azokat a tárgysorozat 6-ik pontja után fogja tárgyalni.

Első tárgy volt a polgármesteri jelentés felolvasása, melyet a közgyűlés tudomásul vett.

Vecsey Imre főjegyző felolvasta ezek után a belügyminiszter megsemmisítő rendeletét, mellyel a közgyűlésnek a nemzeti ellentállásra irányuló határozatait megsemmisíti és a jóléti bizottság működését törvénytelennek jeleztén, azt feloszlatta.

A városi tanács azon javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy miután előző határozatait törvényesnek, helyesnek és alkotmányosnak, a belügyminiszter határozatát pedig sérelmesnek tartja, az ellen törvényben gyökerező jogánál fogva felir a képviselőházhoz.

A közgyűlés Márton Imre biz. tag javaslatára ezen határozat folytatása gyanánt kimondja, hogy a kormány leiratát visszautasítja és felhívja a közönséget, különösen a pénzügyintézeteket és vállalatokat, hogy adót ne fizessenek,

mert annak a veszélynek tennék ki magukat, hogy az így befizetett pénzük elvész, mert a törvénytelen kormány bukása után azt még egyszer ki kell fizetni.

A honvédelmi miniszternek a póttartalékosok behívására vonatkozó rendeletére a tanács azt javasolja, hogy a törvényhatóság a póttartalékosok behívásához segédkezet ne nyújtson. A közgyűlés a javaslatot elfogadta, amennyiben a rendelet a nemzet njoncmegajánlási jogának kijátszása.

A belügyminiszter az utkaparók és úcmesterek nyugdíjintézeti szabályait jóváhagyta, valamint a régi nagykölcson elszámolását. Tudomásul vétetett. Ugyazintén tudomásul vették a belügyminiszternek a bizottsági tagok létszámának szaporítására és a választó kerületek újabb beosztása tárgyában küldött leiratát.

A közgyűlés a jóléti bizottság hazafias indítványát tárgyalta ezután. Az indítványok így hangzanak:

Tekintetes Tanács!

Köztudomású tény, hogy Hajdu vármegye és Debreczen sz. kir. város jelenlegi főispánja: Domahidy Elemér ur főispáni állásáról lemondott, lemondását a miniszterium el is fogadta, minek következtében Domahidy Elemér főispán ur Hajdu vármegyének legközelebb megtartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésén ettől a törvényhatóságtól el is búcsuzott.

A főispán urnak hivatali kötelességeinek teljesítése aluli felmentése azonban máig meg nem történt, legalább a felmentés a hivatalos Budapesti Közlönyben még nem közöltetett.

Hogy a felmentés miért késik és hogy egyáltalán mit tervez a jelenlegi törvény- és alkotmányellenes kormány ezzel a két törvényhatósággal: azt természetesen nem tudhatjuk. De azok után a törvénytelenségek után, amelyek legutóbb Pest vármegyével szemben a kormány által elkövetettek: jogunk van feltételezni azt, hogy azokkal a törvényhatóságokkal szemben, melyek az 1905 ik évre országgyűlésileg meg nem ajánlt adóknak és ujonczoknak beszolgáltatását közgyűlési határozatokkal megtagadták és tisztviselőiket a kormány ily irányu rendeleteinek végrehajtásától eltiltották és amely törvényhatóságok a kormánynak másodszori megsemmisítő rendeletével szemben is e határozatokat fentartani bátrak voltak: a kormány a Pest vármegyében már megkezdett törvény- és alkotmányellenes cselekményeit mindenütt folytatni fogja.

El lehetünk tehát készülve és el is kell készülnünk arra, hogy a kormány Debreczen sz. kir. város törvényhatóságával szemben is a legszélsőbb törvénytelenségekre ragadtatja magát, mert hiszen Debreczen sz. kir. város törvényhatósága is az alkotmánynak talpkövének állva, szilárdan ragaszkodik a f. évi 180. és 271. bkgy. sz. határozataihoz, melyekkel kimondotta, hogy az országgyűlés mindkét házának többsége által leszavazott kormányt nemcsak támogatni nem fogja, hanem tőle a kormányzásnak eszközeit is megvonja az által, hogy a meg nem szavazott adókat és ujonczokat — saját alkotmányos jogkörén belül maradván — be nem szolgáltatja.

El lehetünk készülve és el is kell készülnünk tehát arra, hogy a kormány Domahidy Elemér jelenlegi főispán urnak felmentésekor nyomban, tehát mintegy meglepetésszerűleg kinevez valakit Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának főispánjává, — még pedig bizonyára olyan valakit, aki előtt a haza, — a hazának vérrrel megszerzett egy évezreden át annyi honfi vérrrel és könnyel megtermékenyített alkotmánya, a magyar nemzeti becsület és honszeretet olyan fogalmak, amelyeket anyagi előnyért, kitüntetésért, a hatalomnak hiu birtokáért és dicstelen gyakorolásaért a sárba letiporni lehet és szabad. Aki előtt a honfi kebelnek legszentebb, mert legmagasztosabb érzelmei és eszményei undok vásárnak, szabad egyezkedésnek, csereberének tárgyai. Aki az önzetlen honszeretetnek és a nemzeti közművelődésnek eme kőből készült templomába, e mi dicsőséges várunkba, alkotmányos önkormányzati jogaink gyakorlásának annyi nemes, annyi magasztos hazafiai áldozattal sokszorosan megszentelt helyére brutális erőszakkal fog betörni, hogy jogot, törvényt, igazságot és mindazt, ami előttünk magasztos és szent: — lábbal tiporjon.

A törvényhatóságnak pedig ily meglepetéseknek magát kitennie nem szabad! Jó előre, tehát még fel nem izgatott, hanem a körülményekhez képest higgadt és nyugodt kedélyállapotban meg kell állapítanunk azokat az irányelveket, amelyeknek megfelelően kell ennek a törvényhatóságnak, a törvényhatóság összes tisztviselőinek és

alkalmazottainak és a város minden rendű és rangu lakosságának a kinevezendő főispánnal szemben eljárunk, tekintet nélkül a kinevezendő főispánnak személyére.

A tekintetes közgyűlésnek 272—3813. bkgy. számú határozatával e hó 7-én a törvényhatósági alkotmányos jogoknak védelmére kiküldött bizottság nem tekintve azt, hogy jelenlegi főispánunk Domahidy Elemér ur még felmentve nincs, hogy tehát legközelebbi törvényhatósági bizottsági közgyűlésünkön még ő lesz hivatva elnökölni, nem tekintve azt, hogy ez a kérdés az ő tisztelt személyével vonatkozásban állván, tárgyalása őtet feszélyezheti: hanem kizárólag a rendkívüli helyzet által teremtett rendkívüli körülményeket, a celszerűség, a haza alkotmányának és önkormányzati jogainak lehető megvédelmezését tartotta szem előtt amidőn elhatározta, hogy a jelenlegi alkotmány- és törvényellenesen működő kormány által kinevezendő új főispánnal szemben a törvényhatósági tisztviselői kar és összes alkalmazottak, valamint a város lakossága magatartásának irányítása céljából a kérdést a legközelebbi törvényhatósági bizottsági közgyűlés napirendjére kitűzteni kívánja.

E határozat következtében tisztelettel indítványozzuk:

hogy a jelenlegi kormány által eszközözendő új főispáni kinevezésnek ügyét az e hó 30-iki közgyűlésnek napirendjére kitűzni méltóztassék.

Kelt Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlése által a törvényhatósági alkotmányos jogoknak védelmére kiküldött bizottságnak 1905. évi nov. 25-én tartott üléséből.

Ezenkívül még két indítvány érkezett a polgármesterhez. Az egyik Szabó Kálmán és dr. Varga Lajos indítványa, mely szerint a törvényhatósági közgyűlés üdvözölje Kassa sz. kir. város, Abauj-Torna megye, Pest megye és Zemplén megye törvényhatóságát, a hazafias tisztviselőket és a közönséget azért a magatartásukért, melylyel a súlyos megpróbáltatások alatt tanúsítottak. A másik indítvány szerint tüzessék ki a közgyűlés napirendjére a honvédelmi miniszter azoe rendelete, melyben utasítja a törvényhatóságokat, hogy a csendőri szabályzat 6. § át oda módosítsák, hogy a jövőben a főispán is igénybe vehet csendőri karhatalmat.

A csendőrség alkalmazása ügyében kibocsátott rendeletekhez Varga Lajos dr. indítványt terjesztett be, melyben kifejti a rendelet törvénytelenességét és azt indítványozza, hogy ezen rendelet ellen a város irjon fel a képviselőházhoz. Elfogadtatott.

A másik indítványt, nevezetesen, hogy a közgyűlés üdvözölje Abauj, Torna, Zemplén és Pest-Pilis-Solt-Kiskuu vármegyét, továbbá Kassa és Budapest sz. kir., illetve fő- és székvárost a törvénytelen kormánynyal szemben tanúsított hazafias eljárásukért — a közgyűlés elfogadta.

A harmadik indítványra Debreczen sz. kir. város a következő határozatot hozta Varga Lajos dr. indítványára:

1. Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a legnagyobb tisztelettel viseltetik a király Ő Felségének főispáni kinevezési joga iránt, mindazonáltal az országgyűlés mindkét házában bizalmatlansági határozatával szemben továbbra is, tehát alkotmány és törvényellenesen működő jelenlegi kormánynak előterjesztésére esetleg kinevezendő új főispánnak kinevezését — bárki legyen is az — alkotmányellenesnek tekintti; vele szemben előre is a legnagyobb bizalmatlansággal viseltetik; őt a hivatalával törvény szerint járó jogoknak gyakorlásában nem csak, hogy nem támogatja, hanem részére sem a városi székházban, sem más, a törvényhatóságok tulajdonához tartozó és hivatali helyiségeknek befogadására szolgáló épületben sem hivatali, sem magán célokra bármiféle helyiséget rendelkezésre nem bocsát.

2. Kimondja, hogy a jelenlegi kormány előterjesztésére kinevezendő új főispánt be nem iktatja, tőle a főispáni

esküt ki nem veszi, a törvényhatóság polgármesterét és törvény szerinti helyetteseit pedig eltiltja attól, hogy a kinevezendő új főispán beiktatására a törvényhatósági bizottsági közgyűlést összehívják.

3. Ha pedig a kinevezendő új főispán a törvénynek nyílt megszegésével önmaga merészkednék saját beiktatására valamely gyűlést összehívni: ily gyűlési célra — kizárólagos tulajdonjogának határain belül maradván és tulajdona feletti rendelkezési jogát gyakorolva — sem a székháznak közgyűlési termét, sem más hivatali helyiségét átadni nem fogja; az összes törvényhatósági helyiségeknek ily célra átadásától a törvényhatósági tisztviselői kart és az összes alkalmazottakat eltiltja és elrendeli, hogy az esetleg kinevezendő új főispán kineveztetésének nyilvánosságra hozatala után, a városi székház közgyűlési termének minden ajtaja a polgármester közbejöttével lezárandó és a törvényhatóság pecsétjével lepecsételendő: a pecsétek épségének megóvása és a lezárt ajtók kinyitásának megakadályozása céljából pedig az ajtók mellé őrizetet rendel és kimondja, hogy a közgyűlési terem ettől a perctől kezdve a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek ellenkező, de csakis törvényes alakban hozandó határozatáig senkinek és semmiféle célra rendelkezésére nem bocsátatik.

4. A kinevezendő főispán által akár önmagának beiktatása, akár bármily más ürügyek alatt összehívandó gyűlést törvényesen összehívott és így törvényesen megalkult törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek törvényhatóságunk soha el nem ismeri: az azon való megjelenéstől az összes törvényhatósági tisztviselőket — a törvényhatósági határozatokkal szemben tanúsított engedetlenség és következményének terhe alatt — eltiltja és ezen felül kimondja, hogy azon törvényes közgyűlésnek nem, hanem csak magán gyülekezetnek tekinthető és tekintendő összefüggés nélkül a törvényhatóságnak törvényes képviselője jelen nem leendő.

5. És ha a kinevezendő új főispán az előző határozatoknak ellenére bármi csellel, ravasz fondorlattal vagy erőhatalmi módon törvénytelen eszközökkel, akár közgyűlési termünkben, akár máshol valamely gyülekezeti előtt főispáni eskünek nevezett esküt le is tenné vagy letettnek nyilvánítaná, azt az esküt Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága törvényesen letett és a törvény értelmében vett főispáni eskünek sohasem, őt magát a kinevezendő főispánt ellenben mindig, csakis mint a főispáni törvényes jogoknak bitorlóját tekinti. Miből kifolyólag

6. a törvényhatósági közgyűlésen szándékolt bármikori elnöklését, továbbá a törvényhatósági életben teljesítendő bármely cselekményét, ide értve az esetleges felfüggesztést, helyettesítést és kinevezést is — egyszóval minden tényét — törvényesnek nem, hanem mindig jogbitorlásnak tekinti, azokat tiszteletben tartani nem fogja; tiszteletben tartásuktól, végrehajtásuknak közvetve vagy közvetlenül leendő előmozdításától a törvényhatóság összes tisztviselőit és minden rendű alkalmazottait a 4-ik pontban írt jogkövetkezményeknek terhe alatt eltiltja.

7. A kinevezendő új főispánt a törvényes főispánt bevett ősi szokásnál fogva megilletett és állandóan gyakorlatba volt bárminő megtisztelésben sem részesíti.

8. A kinevezendő új főispánt és mindazokat, kik a haza alkotmányának és törvényhatósági önkormányzatunknak védelme iránti hazafiúi szigorú kötelességükről megfelelkezve, neki akár az esetleg szándékolandó beiktató gyülekezésnek összehívásában és megtartásában, akár az eskünek

letételében, nemkülönben a törvényes főispánt illető bármely jogoknak gyakorlatában legkevésbé is, közvetlenül vagy közvetve, akár tanácsadással, akár tényleges közreműködéssel, akár pedig csak egyszerű jelenlét által, egyszóval bármily módon és bármily eszközökkel segítségére lennének: a törvényhatósági közgyűlés, személyválogatás nélkül, mindnyájukat a haza alkotmánya és törvényhatósági önkormányzati jogaink ellen vétőknek tekinti, őket becstelenségnek nyilvánítva közmegvetésével sújtja és mint megbélyegzett személyeket kebeléből egyszer s mindenkorra kiközösíti.

9. Elvárja a törvényhatósági közgyűlés nemcsak — kivétel nélkül — a törvényhatósági bizottságnak minden választott és kinevezett tisztviselőjétől, de egyuttal Debreczen sz. kir. városnak minden rendű és rangú lakosától, hogy ezeknek a határozatoknak szigorú megtartásában és érvényesítésében a törvényhatóságnak legodaadóbb buzgalommal segítségére lesznek és a törvényellenes kormányzatnak érvényesítését minden megengedett módon és minden törvényes eszközzel lehetőleg megghusítják.

10. Jelen határozatok jogerős bevétele nélkül azonnal hitelesítetté, hozzájuk való alkalmazkodás végett a törvényhatósági bizottság minden tagjával, továbbá a törvényhatóságnak minden felettes tisztviselőjével, az alájuk rendelt hivatalnoki személyzet és alkalmazottak előtt leendő kihirdetés végett azonnal közlendők és a kihirdetésnek ellenőrzése polgármesternek és törvényes helyettesének kötelezővé tétetik.

Magoss György a terem ajtajának lepecsételésére azt mondja, hogy azt nem lehet foganatosítani, mert december 1-től 20-ig a képkiallítás lesz ott.

Fejér Ferencz dr.: A képkiallítás alattez nem közgyűlési terem.

Varga Lajos dr. ragaszkodik a javaslatához, mert nem lehet tudni az új főispán nem-e dobhatja ki a képeket.

Kovács József polgármester azt mondja, a lepecsételést nem lehet végrehajtani, mert már odaadták a termet.

Juhász Ignác változatlanul elfogadja a javaslatot. Ott az ipartestület diszterme, rendezzék ott a képkiallítást.

Bakonyi Samu dr. indítványozza: keresse meg a közgyűlés a főiskolát, engedje át a kollégium disztermét a képkiallítás céljaira.

A közgyűlés a tanács javaslatának mellőzésével egyhangulag elfogadta Varga Lajos határozati javaslatát.

Másik határozat az, hogy a közgyűlés a főügyész által felhozott okra való tekintettel megbizsa a tanácsot, hogy a képkiallítás elhelyezéséről gondoskodjék.

Nagyvárad város, Komárom város és Kisküküllő vármegye törvényhatósága az általános választói jog ügyében átiratot intézett Debreczenhez. A jog- és pénzügyi bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy az általános választói jog mellett foglaljon állást azzal a megjegyzéssel, hogy a választói jog a magyarul írni és olvasni tudáshoz legyen kötve. Varga Károly tb. tanácsnok felolvasta az átiratokat.

Márton Imre kéri, hogy a javaslat úgy egészítsék ki, hogy a képviselőházhoz intézendő feliratban tüntessék ki, hogy a törvényhozás az alkotmányos rend helyreállítása után foglalkozzék a választói jog kiterjesztésével.

Juhász Ignác bizottsági tag ezután napirend változtatást indítványoz, és a vízvezeték és csatornázási javaslatot kívánja tárgyalatni.

A közgyűlés többsége az indítványt elfogadta; mely után Varga Károly tb. tanácsnok előterjesztette a vízvezeték tervezetét.

mert annak a veszélynek tennék ki magukat, hogy az így befizetett pénzük elvesz, mert a törvénytelen kormány bukása után azt még egyszer ki kell fizetni.

A honvédelmi miniszternek a póttartalékosok behívására vonatkozó rendeletére a tanács azt javasolja, hogy a törvényhatóság a póttartalékosok behívásához segédkezet ne nyújtson. A közgyűlés a javaslatot elfogadta, amennyiben a rendelet a nemzet njoncmegajánlási jogának kijátszása.

A belügyminiszter az utkaparók és úcmesterek nyugdíjintézeti szabályait jóváhagyta, valamint a régi nagykölcson elszámolását. Tudomásul vétetett. Ugyiszintén tudomásul vették a belügyminiszternek a bizottsági tagok létszámának szaporítására és a választó kerületek újabb beosztása tárgyában küldött leiratát.

A közgyűlés a jóléti bizottság hazafias indítványát tárgyalta ezután. Az indítványok így hangzanak:

Tekintetes Tanács!

Köztudomású tény, hogy Hajdu vármegye és Debreczen sz. kir. város jelenlegi főispánja: Domahidy Elemér ur főispáni állásáról lemondott, lemondását a miniszterium el is fogadta, minek következtében Domahidy Elemér főispán ur Hajdu vármegyének legközelebb megtartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésén ettől a törvényhatóságtól el is bucsuzott.

A főispán urnak hivatali kötelességeinek teljesítése aluli felmentése azonban még meg nem történt, legalább a felmentés a hivatalos Budapesti Közlönyben még nem közöltetett.

Hogy a felmentés miért késik és hogy egyáltalán mit tervez a jelenlegi törvény- és alkotmányellenes kormány ezzel a két törvényhatósággal: azt természetesen nem tudhatjuk. De azok után a törvénytelen ségek után, amelyek legutóbb Pest vármegyével szemben a kormány által elkövetettek: jogunk van feltételezni azt, hogy azokkal a törvényhatóságokkal szemben, melyek az 1905 ik évre országgyűlésileg meg nem ajánlt adóknak és ujonczoknak beszoigáltatását közgyűlési határozatokkal megtagadták és tisztviselőiket a kormány ily irányu rendeleteinek végrehajtásától eltiltották és amely törvényhatóságok a kormánynak másodszeri megsemmisítő rendeletével szemben is e határozatokat fentartani bátrak voltak: a kormány a Pest vármegyében már megkezdett törvény- és alkotmányellenes cselekményeit mindenütt folytatni fogja.

El lehetünk tehát készülvé és el is kell készülnünk arra, hogy a kormány Debreczen sz. kir. város törvényhatóságával szemben is a legszélsőbb törvénytelen ségekre ragadtatja magát, mert hiszen Debreczen sz. kir. város törvényhatósága is az alkotmánynak talpkövévén állva, szilárdan ragaszkodik a f. évi 180. és 271. bkgy. sz. határozataihoz, melyekkel kimondotta, hogy az országgyűlés mindkét házának többsége által leszavazott kormányt nemcsak támogatni nem fogja, hanem tőle a kormányzásnak eszközeit is megvonja az által, hogy a meg nem szavazott adókat és ujonczokat — saját alkotmányos jogkörén belül maradva — be nem szoloigáltatja.

El lehetünk készülvé és el is kell készülnünk tehát arra, hogy a kormány Domahidy Elemér jelenlegi főispán urnak felmentésekor nyomban, tehát mintegy meglepetésszerűleg kinevez valakit Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának főispánjává, — még pedig bizonyára olyan valakit, aki előtt a haza, — a hazának vérrrel megszerzett egy évezreden át annyi honfi vérrrel és könnyel megtermékenyített alkotmánya, a magyar nemzeti becsület és honszeretet olyan fogalmak, amelyeket anyagi előnyért, kitüntetésért, a hatalomnak hiu birtokáért és dicstelen gyakorolásáért a sárba letiporni lehet és szabad. Aki előtt a honfi kebelnek legszentebb, mert legmagasztosabb érzelmei és eszményei undok vásárnak, szabad egyezkedésnek, csereberének tárgyai. Aki az önzetlen honszeretetnek és a nemzeti közművelődésnek eme kövből készült templomába, e mi dicsőséges várunkba, alkotmányos önkormányzati jogaink gyakorlásának annyi nemes, annyi magasztos hazafiu áldozattal sokszorosan megszentelt helyére brutális erőszakkal fog betörni, hogy jogot, törvényt, igazságot és mindazt, ami előttünk magasztos és szent: — lábbal tiporjon.

A törvényhatóságnak pedig ily meglepetéseknek magát kitennie nem szabad! Jó előre, tehát még fel nem izzgatott, hanem a körülményekhez képest higgadt és nyugodt kedélyállapotban meg kell állapitanunk azokat az irányelveket, amelyeknek megfelelően kell ennek a törvényhatóságnak, a törvényhatóság összes tisztviselőinek és

alkalmazottainak és a város minden rendü és rangu lakosságának a kinevezendő főispánnal szemben eljárunk, tekintet nélkül a kinevezendő főispánnak személyére.

A tekintetes közgyűlésnek 272—3813. bkgy. számu határozatával e hó 7-én a törvényhatósági alkotmányos jogoknak védelmére kiküldött bizottság nem tekintve azt, hogy jelenlegi főispánunk Domahidy Elemér ur még felmentve nincs, hogy tehát legközelebbi törvényhatósági bizottsági közgyűlésünkön még ő lesz hivatal elnökölni, nem tekintve azt, hogy ez a kérdés az ő tisztelt személyével vonatkozásban állván, tárgyalása ötet feszélyezheti: hanem kizárólag a rendkívüli helyzet által teremtett rendkívüli körülményeket, a célszerűség, a haza alkotmányának és önkormányzati jogainak lehető megvédelmezését tartotta szem előtt amidőv elhatározta, hogy a jelenlegi alkotmány- és törvényellenesen működő kormány által kinevezendő új főispánnal szemben a törvényhatósági tisztviselői kar és összes alkalmazottak, valamint a város lakossága magatartásának irányítása céljából a kérdést a legközelebbi törvényhatósági bizottsági közgyűlés napirendjére kitűzetni kívánja.

E határozat következtében tisztelettel indítványozzuk:

hogy a jelenlegi kormány által eszközlendő új főispáni kinevezésnek ügyét az e hó 30-iki közgyűlésnek napirendjére kitűzni méltóztassék.

Kelt Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlése által a törvényhatósági alkotmányos jogoknak védelmére kiküldött bizottságnak 1905. évi nov. 25-én tartott üléséből.

Ezenkívül még két indítvány érkezett a polgármesterhez. Az egyik Szabó Kálmán és dr. Varga Lajos indítványa, mely szerint a törvényhatósági közgyűlés üdvözölje Kassa sz. kir. város, Abauj-Torna megye, Pest megye és Zemplén megye törvényhatóságát, a hazafias tisztviselőket és a közönséget azért a magatartásukért, melylyel a súlyos megpróbáltatások alatt tanusítottak. A másik indítvány szerint tüzessék ki a közgyűlés napirendjére a honvédelmi miniszter azoe rendelete, melyben utasítja a törvényhatóságokat, hogy a csendőri szabályzat 6. § át oda módosítsák, hogy a jövőben a főispán is igénybe vehet csendőri karhatalmat.

A csendőrség alkalmazása ügyében kibocsátott rendeletekhez Varga Lajos dr. indítványt terjesztett be, melyben kifejti a rendelet törvénytelen ségét és azt indítványozza, hogy ezen rendelet ellen a város irjon fel a képviselőházhoz. Elfogadtatott.

A másik indítványt, nevezetesen, hogy a közgyűlés üdvözölje Abauj, Torna, Zemplén és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyét, továbbá Kassa és Budapest sz. kir., illetve fő- és székvárost a törvénytelen kormánnyal szemben tanusított hazafias eljárásukért — a közgyűlés elfogadta.

A harmadik indítványra Debreczen sz. kir. város a következő határozatot hozta Varga Lajos dr. indítványára:

1. Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a legnagyobb tisztelettel viseltetik a király Ő Felségének főispáni kinevezési joga iránt, mindazonáltal az országgyűlés mindkét házának bizalmatlansági határozatával szemben továbbra is, tehát alkotmány és törvényellenesen működő jelenlegi kormánynak előterjesztésére esetleg kinevezendő új főispánnak kinevezését — bárki legyen is az — alkotmányellenesnek tekinti; vele szemben előre is a legnagyobb bizalmatlansággal viseltetik; őt a hivatalával törvény szerint járó jogoknak gyakorlásában nem csak, hogy nem támogatja, hanem részére sem a városi székházban, sem más, a törvényhatóságok tulajdonához tartozó és hivatali helyiségeknek befogadására szolgáló épületben sem hivatali, sem magán célokra bármiféle helyiséget rendelkezésre nem bocsát.

2. Kimondja, hogy a jelenlegi kormány előterjesztésére kinevezendő új főispánt be nem iktatja, tőle a főispáni

esküt ki nem veszi, a törvényhatóság polgármesterét és törvény szerinti helyetteseit pedig eltiltja attól, hogy a kinevezendő új főispán beiktatására a törvényhatósági bizottsági közgyűlést összehívják.

3. Ha pedig a kinevezendő új főispán a törvénynek nyílt megszegésével önmaga merészkednék saját beiktatására valamely gyűlést összehívni: ily gyűlési célra — kizárólagos tulajdonjogának határain belül maradván és tulajdona leletti rendelkezési jogát gyakorolva — sem a székháznak közgyűlési termét, sem más hivatali helyiségét átadni nem fogja; az összes törvényhatósági helyiségeknek ily célra átadásától a törvényhatósági tisztviselői kart és az összes alkalmazottakat eltiltja és elrendeli, hogy az esetleg kinevezendő új főispán kineveztetésének nyilvánosságra hozatala után, a városi székház közgyűlési termének minden ajtaja a polgármester közbejöttével lezárandó és a törvényhatóság pecsétjével lepecsételendő: a pecsétek épségének megóvása és a lezárt ajtók kinyitásának megakadályozása céljából pedig az ajtók mellé őrizetet rendel és kimondja, hogy a közgyűlési terem ettől a perctől kezdve a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek ellenkező, de csakis törvényes alakban hozandó határozatáig senkinek és semmiféle célra rendelkezésére nem bocsátatik.

4. A kinevezendő főispán által akár önmagának beiktatása, akár bármily más ürügyek alatt összehívandó gyűlést törvényesen összehívott és így törvényesen megalkult törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek törvényhatóságunk soha el nem ismeri: az azon való megjelenéstől az összes törvényhatósági tisztviselőket — a törvényhatósági határozatokkal szemben tanusított engedetlenség és következményének terhe alatt — eltiltja és ezen felül kimondja, hogy azon törvényes közgyűlésnek nem, hanem csak magán gyülekezetnek tekinthető és tekintendő összefüggés nélkül a törvényhatóságnak törvényes képviselője jelen nem leend.

5. És ha a kinevezendő új főispán az előző határozatoknak ellenére bármi csellel, ravasz fondorlattal vagy erőhatalmi módon törvénytelen eszközökkel, akár közgyűlési termünkben, akár máshol valamely gyülekezeti előtt főispáni eskünek nevezett esküt le is tenné vagy letettnek nyilvánítaná; azt az esküt Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága törvényesen letett és a törvény értelmében vett főispáni eskünek sohasem, őt magát a kinevezendő főispánt ellenben mindig, csakis mint a főispáni törvényes jogoknak bitorlóját tekinti. Miből kifolyólag

6. a törvényhatósági közgyűlésen szándékolt bármikori elnöklését, továbbá a törvényhatósági életben teljesítendő bármely cselekményét, ide értve az esetleges felfüggesztést, helyettesítést és kinevezést is — egyszóval minden tényét — törvényesnek nem, hanem mindig jogbitorlásnak tekinti, azokat tiszteletben tartani nem fogja; tiszteletben tartásuktól, végrehajtásuknak közvetve vagy közvetlenül leendő előmozdításától a törvényhatóság összes tisztviselőit és minden rendű alkalmazottait a 4-ik pontban irt jogkövetkezményeknek terhe alatt eltiltja.

7. A kinevezendő új főispánt a törvényes főispánt bevett ősi szokásnál fogva megilletett és állandóan gyakorlatba volt bárminő megtisztelésben sem részesíti.

8. A kinevezendő új főispánt és mindazokat, kik a haza alkotmányának és törvényhatósági önkormányzatunknak védelme iránti hazafiúi szigorú kötelességükről megfeledezve, neki akár az esetleg szándékolandó beiktató gyülekezésnek összehívásában és megtartásában, akár az eskünek

letételében, nemkülönben a törvényes főispánt illető bármely jogoknak gyakorlatában legkevésbé is, közvetlenül vagy közvetve, akár tanácsadással, akár tényleges közreműködéssel, akár pedig csak egyszerű jelenlét által, egyszóval bármily módon és bármily eszközökkel segítségére lennének: a törvényhatósági közgyűlés, személyválogatás nélkül, mindnyájukat a haza alkotmánya és törvényhatósági önkormányzati jogaink ellen vétőknek tekinti, őket becstelenségnek nyilvánítva közmegvetésével sújtja és mint megbélyegzett személyeket kebeléből egyszer s mindenkorra kiközösíti.

9. Elvárja a törvényhatósági közgyűlés nemcsak — kivétel nélkül — a törvényhatósági bizottságnak minden választott és kinevezett tisztviselőjétől, de egyuttal Debreczen sz. kir. városnak minden rendű és rangú lakosától, hogy ezeknek a határozatoknak szigorú megtartásában és érvényesítésében a törvényhatóságnak legodaadóbb buzgalommal segítségére lesznek és a törvényellenes kormányzatnak érvényesítését minden megengedett módon és minden törvényes eszközzel lehetőleg megghusítják.

10. Jelen határozatok jogerős bevétele nélkül azonnal hitelesítetté, hozzájuk való alkalmazkodás végett a törvényhatósági bizottság minden tagjával, továbbá a törvényhatóságnak minden felettes tisztviselőjével, az alájuk rendelt hivatalnoki személyzet és alkalmazottak előtt leendő kihirdetés végett azonnal közlendők és a kihirdetésnek ellenőrzése polgármesternek és törvényes helyettesének kötelezővé tétetik.

Magoss György a terem ajtajának lepecsételésére azt mondja, hogy azt nem lehet foganatosítani, mert december 1-től 20-ig a képkiallítás lesz ott.

Fejér Ferencz dr.: A képkiallítás alatt ez nem közgyűlési terem.

Varga Lajos dr. ragaszkodik a javaslatához, mert nem lehet tudni az új főispán nem-e dobhatja ki a képeket.

Kovács József polgármester azt mondja, a lepecsételést nem lehet végrehajtani, mert már odaadták a termet.

Juhász Ignác változatlanul elfogadja a javaslatot. Ott az ipartestület díszterme, rendezzék ott a képkiallítást.

Bakonyi Samu dr. indítványozza: keresse meg a közgyűlés a főiskolát, engedje át a kollégium dísztermét a képkiallítás céljaira.

A közgyűlés a tanács javaslatának mellőzésével egyhangulag elfogadta Varga Lajos határozati javaslatát.

Másik határozat az, hogy a közgyűlés a főügyész által felhozott okra való tekintettel megbizsa a tanácsot, hogy a képkiallítás elhelyezéséről gondoskodjék.

Nagyvárad város, Komárom város és Kisküküllő vármegye törvényhatósága az általános választói jog ügyében átiratot intézett Debreczenhez. A jog- és pénzügyi bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy az általános választói jog mellett foglaljon állást azzal a megjegyzéssel, hogy a választói jog a magyarul írni és olvasni tudáshoz legyen kötve. Varga Károly tb. tanácsnok felolvasta az átiratokat.

Márton Imre kéri, hogy a javaslat úgy egészítették ki, hogy a képviselőházhoz intézendő feliratban tüntessék ki, hogy a törvényhozás az alkotmányos rend helyreállítása után foglalkozzék a választói jog kiterjesztésével.

Juhász Ignác bizottsági tag ezután napirend változtatást indítványoz, és a vízvezeték és csatornázási javaslatot kívánja tárgyalatni.

A közgyűlés többsége az indítványt elfogadta; mely után Varga Károly tb. tanácsnok előterjesztette a vízvezeték tervezetét.

Juhász Ignác szól először a kérdéshez. A szakvéleménnyel, — mint a tanács kijelenti, — igazolva van, hogy a vízvezetékhez elegendő vize lesz Debreczennek. Átnézte a tervezeteket, de ő előtte nincs igazolva az a kérdés, hogy ez intézményünkhöz szükséges óriási víz előállítható-e. Egy napra 5 millió liter vízre van tervezve a vízvezeték és csatornázás. Irtózatosságtól ez kérem. (Nagy mozgás.) Roppant ajánlottam magam-magamnak ezeket a terveket (Derűtség.), de nem tudtam elfogadni azokat. Nem hiszi, hogy a szakértők által ígért vizet tényleg megkaphassuk. De azt hiszi, hogy másokban is kételyeket támasztanak ezek a horribilis ígéretek. Ezek a vízvezetési szakértők már sokszor tévedtek, hiszen a föld mélyében csak sejtett dologról, a földszíne feletti tapasztalatokból következtetnek. Hát ez hogy lehessen megbízható. A próbakutak szivattyuzásának eredménye nagyon problematikus. Nyolcz kutat vesz tervbe, de azt mondja: jobb lesz biztonsági szempontból 12 kutat furatni. Hát ez a szakértői vélemény csalahatatlanságát egyáltalán nem bizonyítja. Lehetetlennek tartja, — ismétli, — hogy a vízvezetékhez elegendő vizünk legyen. Mert csak akkor kaphatunk ilyen nagymennyiségű vizet a földből, ha abban annyi víz csakugyan van. (Óriási derűtség.)

Balkányi Miklós közbeszól:

Juhász Ignác: Hát hiszen tekintetes Balkányi bizottsági tagot én meg nem győzhetem. (Derűtség.) A kabai orvos furatott egy ártézi kutat, amely bőven adta a vizet. Mikor azután mellette furtak kutakat, a kabai orvos kutja megbénult, megapadt. A debreczeni nagytemplom előtt furt ártézi kutra is volt szakértői véleményünk, az is tévedett. Ő nem sajnálja a vízvezetékre szánt pénzt, de azután sikerüljön is az. Miután a szakértői véleményt hézagossá tartja, javasolja, hogy a 12 kutat furassák ki s próbálják ki 30 napon keresztül s az eredményről ide a közgyűléshez tegyenek jelentést. Addig pedig halasszuk el a két szabályrendeleti tervezet tárgyalását.

Dr. Balkányi Miklós: Én épen úgy nem értek a dologhoz, mint Juhász bizottsági tag ur. (Derűtség), de lehetségesnek tartom, hogy a szakértőknek igazuk van s épen ez okból megszavazom a 12 kut felállítását s kipróbálását, még pedig 90 napon keresztül.

Aczél Géza főmérnök hozzájárul a kísérletezésekhez. A műszaki vélemény a próbaszivattyuzásokról már tárgyalva lett itt a közgyűlésen, azt a közgyűlés, mint megbízhatót elfogadta. Ebben az ügyben tehát a tanácsot felületességgel vádolni nem lehet. Európaszerte ismert szakértők javaslataival van itt dolgunk, amelyekben meg lehet bízni. De hát ha kétely merült fel azok ellen, nem zárkozik el a további kísérletezésektől. Javasolja a szabályzat mostani letárgyalását.

Dr. Fejér Ferencz nem barátja a halasztásnak. Csodálkozik, hogy Aczél Géza főmérnök is hozzájárult a halasztási indítványhoz. A 12 kut kipróbálásához a vízvezetékre szánt összeg egyharmad részét fel kell használnunk. Akkor elég négy kutat furatni s azzal kísérleteket tenni.

Török Bálint: A szabályrendeleti javaslatot nem is volt alkalmuk a bizottsági tagoknak tanulmányozni. Épen ezért vegyék le annak tárgyalását a napirendről.

Dr. Burger Péter hozzájárul a Juhász Ignác javaslatához.

Márton Imre: A villamos telep rövid idő múlva létesül s a villamos erőt fel lehet használni a vízvezetéknel is. Erre tehát a szabályzatnál legyenek tekintettel. Már csak ezért

is vegyük le a napirendről a vízvezeték s csatornázás szabályrendeletének tárgyalását.

Kardos László: A próbafuráshoz 90 napot kíván titűzni kísérletezésre.

Varga Károly dr.: A próbafuráshoz 400,000 korona kell; ez összeg felvételére a közgyűlés hatalmazza fel a tanácsot.

Aczél Géza: Hogy mennyibe kerül a kísérletezés, azt nem lehet részletezni

A közgyűlés ezután úgy határozott, hogy a próbaszivattyuzást 30 napra 12 kut furásával elrendeli s a szabályzati javaslatokat részletesen csak azután tárgyalja. A próbafurás költségeire a tanácsnak felhatalmazást ad. A tanács a próbafurások eredményéről azonnal tegyen jelentést s ezen az általánosságban elfogadott szabályrendeleti tervezet részletesen tárgyalni fogják.

A folytatólagos közgyűlést december 1-én megnyitván Kovács József polgármester, *Márton Imre* azt indítványozta, hogy a vízvezetési és csatornázási ügy a tavasz tartandó közgyűlésen fog tárgyalatni.

A *Deák Ferencz-utcai Bornyász-féle ház* és homoki földjének elidegenítése 72 szóval elhatározottat. Miután a többi három ingatlan szerzés és eladásra szükséges szavazatok ez alkalommal nem gyűltek össze, az ezek felett való határozat a következő közgyűlés napirendjére tűzetett ki.

A házi, alapítványi és gyámpénztárakban 1906-ban felgyülemelő pénzek elhelyezésére nézve a közgyűlés névszerinti szavazással úgy határozott, hogy az összes ilyen pénzeket egyenlő értékben a debreczeni pénztételekben helyezi el.

A csekszámlán elhelyezendő pénzekre nézve a közgyűlés akképpen határozott, hogy azokat 1906-ban a kereskedelmi és iparbankban helyeztessenek el.

A városi tanács bemutatja a legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1906. évről szóló névjegyzékét, melyet a közgyűlés felolvasás után tudomásul vett.

A törvényhatósági bizottság választott tagjai sorából f. év végén kilépő 47 tag helyének választás útján betöltésére december 15-ikét tűzi ki és a választási elnököket kijelöli, illetve megválasztja.

Bemutatta a városi tanács a város külterületére vonatkozó építési szabályrendelet javaslatot. Miután a felszólaló bizottsági tagok azon vélemény mellett voltak, hogy a kérdés most leveendő a napirendről s a gazdasági bizottsághoz teendő át újabb pihenőre, — a közgyűlés ilyen értelemben határozott.

A külső gazdasági cselédek szolgálati idejéről szóló szabályrendelet javaslatot a gazdasági bizottság javaslata alapján általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadták.

A részletes tárgyalás során Szabó Kálmán orsz. képviselő szólalt fel s rövid beszédben vázolván a gazdasági cselédek nyomoruságos helyzetét, amely télviz idején a legkésőbb, indítványozza, hogy a cselédváltások ideje mindig április elsején legyen. Hogy pedig ne történhessék meg az, hogy más törvényhatóságokban a cselédek január elsején hagyván el a szolgálatot, a debreczeni gazdák esetleg cseléd nélkül maradhassanak, — legjobb lesz egyöntetű eljárásra hívni fel a többi törvényhatóságokat.

Dr. Kocsár Gábor a vinczelléreket kivonná a gazdasági cselédek közül.

Dr. Balkányi Miklós szerint a Szabó Kálmán indítványa kivihetetlen. Az éves cselédeknek mindegy, hogy mikor

van a változási idő. Elfogadásra ajánlja a szabályrendeletet módosítás nélkül.

A közgyűlés azon módosítással, hogy a szabályrendelet csak abban az esetben kötelező ha a felek másképp nem szerződnek, — részleteiben is letárgyalta és elfogadta a szabályrendeletet.

Az állatok védelméről szóló szabályrendelet javaslatot a gazdasági bizottság indítványához hiven a 4-ik szakasz némi, lényegtelen módosítását vita nélkül elfogadta a közgyűlés.

Sipos András és társai, valamint Fényes György és társai felebbezéssel éltek az érdekeiket sértő 5568 — 1905, illetve 6180 — 6653. sz. tanácsi határozatok ellen. A közgyűlés a felebbezéseket elutasította.

Ismeretes, hogy a légszeszgyárnál 1905 január 15-én robbanás történt. A robbanás által okozott kár tetemes összegre rugott. A tanács most tettjelentést a közgyűlésnek a kár helyreállításáról és arról, hogy ez a helyreállítás 17,738 koronát emésztett fel. — Ebből az összegből 12,269 korona biztosítás útján térült meg, a fenmaradó 4771 korona pedig az 1905. évi költségvetésben nyert fedezetet.

A tanács jelentését a közgyűlés vita nélkül tudomásul vette.

Nagy port vert fel nemrégiben a városi szénszállítási ügye. A tanács ugyanis pályázatot hirdetett a városnál szükséges szénmennyiség szállítására. Két előnyös ajánlat érkezett be, az „Észak-magyarországi egyesített kőszénbánya részv. társaság”-é és a „Pestvidéki kőszénbánya-részvénytársaság”-é. A tanács a főmérnök javaslata alapján az utóbbinak adta ki a szállítást. Ezt a tanácsi határozatot az északmagyarországi kőszénbánya megfelelteszte.

Az ügyet Király Gyula tanácsnok ismertette. Az északmagyarországi kőszénbánya felebbezésének ismertetése után, amelyet Tóby Elek jegyző olvasott fel, Király Gyula tanácsnok emelkedett szólásra. Előadta, hogy az ő nézetét az ügy eldöntésénél mellőzték. A tanácsülésen Aczél Géza főmérnök referálta az ügyet. Véleményének kikérését, dacára annak, hogy ő a körkemence dolgát 12 év óta meglehetősen nagy ambícióval intézi, — szándékosan mellőzték. Bár ő mindent elkövetett, hogy a tanácsot meggyőzze abban a tekintetben, hogy néhány fillér miatt ne vegyék el a szállítást a régi, megbízható cégtől, s ne belygassák meg új tápláló anyag igénybevételével a körkemence rendes működését, — s számadatokkal is bizonyította, hogy a két ajánlat egyformán előnyös, tehát nincs ok a régi szállító mellőzésére, — érveléseinek nem tudott érvényt szerezni. A főmérnök ebben az esztendőben még nem jelent meg a körkemenczénél. (Zajos nevetés.)

Vecsey Imre főjegyző (ingerülten): — Kérem, ne dezuáljuk egymást!

Király Gyula: Én csak a tényeket ismertetem. A főmérnök ur Blazsek gépész véleményét tekinti egyedül irányadónak, akinek az a rögeszméje, hogy a vörösvári szén jobb a salgótarjáninál. Hát pedig velem együtt ezer ember éppen az ellenkezőjét vallja ennek. Miután az északmagyarországi kőszénbánya felebbezésében foglalt adatok egytől-egyig megfelelnek a valóságnak, javasolja, hogy a tanácsnak amugy is a szótöbbséggel hozott határozatát a felebbezés értelmében változtassák meg.

Aczél Géza főmérnök: Bár Király Gyula tanácsnok ur felszólalásában az én személyes ügyemnek igyekezett fel-

tüntetni az egész ügyet, — én mégis a tárgyilagosság határain belül fogok mozogni.

Ezután részletesen ismertette az ügy előzményeit és azon számadatokat sorolta fel, amelyekből ő abbéli meggyőződését merítette, hogy a vörösvári szén jobb a salgótarjáninál. — Kéri a közgyűlést, hogy a tanács határozatát tartsák érvényben.

Király Gyula tanácsnok személyes kérdésben szólalt fel. Ő nem akart semmit sem a főmérnök szemére hányni. De ha fáradságot vett volna magának arra, hogy a körkemenczét gyakrabban látogassa meg, tudná, hogy nemcsak cserepet, hanem téglát is égetnek ott. A vörösvári szén törekenyebb, mint a másik s miután nekünk most van szükségünk szénre, — nem várhatunk 4000 esztendeig — mi alatt a vörösvári olyan kemény lesz, mint a salgótarjáni.

Szántó Győző úgy látja, hogy itt két ellentétes vélemény van. Olyan érvet szándékozik a tárgyalásba viinni, amely esetleg befolyással lesz a döntésre. — A szállítások tekintetében rövidesen a törvényhozásnak is lesz alkalma intézkedni. Az erre nézve megállapi ott törvénytervezet nem annyira az anyag néhány fillérnyi olcsóságára, mint inkább a szállítás megbízhatóságára lesz tekintettel. — Ajánlja, hogy a régi szállítót bizzák meg a szállítással.

Márton Imre felszólalása után Szikszay Gyula saját tapasztalatai alapján az északmagyarországi kőszén tartja hasonlíthatatlanul jobbnak, a Király Gyula indítványát támogatja.

Dr. Magoss György megjegyzi, hogy a pestvidéki kőszénbányával október elsejétől kezdődőleg már megkötött a szerződés.

Juhász Ignác szerint a vita anyagába dobott jogi kérdés nem változtat azon a tényen, hogy a bizottsági tagok legjobb meggyőződésük szerint szavazhatnak. Annak a kőszénbánya-társaságnak, amellyel megkötötték a szerződést, nem lehet a szerződés hatálytalansága esetén a város ellen semmi kártérítési igénye.

Az elnöklő polgármester ezután a vitát bezárta s szavazásra tette föl a kérdést.

A tanácsi határozatot mindössze csak öten támogatták szavazatukkal, mire az elnök határozatként kimondotta, hogy a szénszállítással az „Északmagyarországi kőszénbánya” bízatik meg újabb három évre.

A sárospataki ev. ref. főiskola köszönő levelét az adományozott 500 korona segélyért tudomásul vették. Az egyetemek kórházi egyletének tagjai sorába a város 200 koronával alapító tagként belépett.

Az iskolai játszótér ügyét Oláh Károly tanácsnok ismertette. A közgyűlés úgy határozott, hogy a játszótér felállítására szükséges összeget megszavazza s annak helyéül a gyantaföldi tisztást jelöli ki.

Ezzel a közgyűlés este hét óra után az elnök éltetésével véget ért.

Hirek.

— **A főszámvevő szabadságon.** Roncsik Lajos főszámvevő f. hó 2-ikán egy havi tartózkodásra Tátrafüredre utazott egészsége helyreállítása végett.

— **Hitelesítő közgyűlés.** A november 30-ikán és folytatólag december 1-én tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlés határozatainak hitelesítő közgyűlését f. hó 2-ikán tartották meg Kovács József polgármester elnöklésével.

4205.
1905. éln.**Hirdetmény.**

Debreczen sz. kir. város házipénztára által kezelt utalap pénztár 1903—1904. évekről szerkesztett zárszámadásai az 1890. évi I. t.-cz. 28. §-a értelmében a polgármesteri irodában folyó évi november hó 29-től december hó 14-ig 15 napi közszemlére kitétvén, erről a város közönségét azzal értesitem, hogy a ellen az netaláni észrevételeiket hozzám a fent kitett határidő alatt beadhatják.

Debreczen, 1905 november 24. **Kovács József,**
polgármester.

4004.
1905. éln.**Pályázati hirdetmény.**

Debreczen sz. kir. város erdőhivatalánál megüresedett és évi 1200 korona fizetés és természetbeni lakás javadalmazással ellátott erdész-gyakornoki állásra pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 12. §-a, illetve az 1879. évi XXXI. t.-cz. alapján kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám a folyó

évi december hó 20-ig napjáig annyival is inkább benyújtásák, mivel a későbbben érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1905 november 24. **Kovács József,**
polgármester.

Figyelmeztetés.

A m. kir. Földmívelésügyi miniszter ur 68,929/VI. 3 számú körrendelete folytán figyelmeztetem a gazdasági munkásokat és napszámosokat arra, hogy a munkásigazolványt bármi czímen más részére átengedni szigoruan tilos s attól aki igazolványát másnak utazásra átengedi, a vasúti menetdíj kedvezmény egy esztendő tartamára megvonatik, a munkásigazolványt jogtalanul használó egyén ellen pedig az után fizetésre való kötelezésén felül az eset körülményeihez képest az 1898. évi V. t.-cz. 379. §-a alapján a büntető eljárás folyamatba fog tétetni.

Debreczen, 1905 november 14. **Kovács József,**
polgármester.

Ruhafestő

és vegyszeti tisztító intézet

**HABÉCZY
ANTAL**

DEBRECZEN,

Széchenyi-utca 42-ik sz.
Telefon 323.Fehérnemű
Gőzmosóda!!!

*Angol plaidek és takarók,
svéd bőrkabátok Borsos
K a t á n á l.*

*Uri divat, kalap és fehérenemű
üzlet Békés Lajos Debre-
czen, Piacz-u. 44. dr. Ujfalussy-
ház. Angol női bluzsokat, férfi
fehéreneműeket és kelengyéket
mérték szerint a legszebb kivitel-
ben készít.*

Hirdetések leközlésére

legalkalmasabb

a városi könyvnyomda-vállalat

kiadásában megjelenő

„A V Á R O S”

ezimű heti lap,

mivel ez a nagy keresletnek örvendő lap a város és megye vagyonos közönségének állandóan kezében forog s így a feltűnő átcsinos kivitelű hirdetések egész héten és a hirdetőkre tereli a szükségletét beszerezni óhajtó közönség figyelmét.

TÓTH GYULA
VASKERESKEDŐ, DEBRECZEN, Piacz-utca 20. és 27. szám.

Ajánl legjobb minőségben a tavaszi időnyre kertészeti, gazdasági és méhészeti szerszámokat és felszereléseket; kertü vasbutorok, gyermek-kocsik, fürdőkádak, jég-szekrények, vas- és rézbutorok, peronospora- és kertü fecskendők, minden vas- és fémiparhoz való szerszámok, tuskés kerítés-huzalok, építkezésekhez vasgerendák, vas-és porcellán-kályhák, utóbbiakhoz multiplikátor (hőfejlesztő) betétek. — Legolcsóbb bevásárlási forrás.

TELEFON 308.

MELOCCO PÉTER

TELEFON 308.

GYÖR. ~ ~ ~ BUDAPEST. ~ ~ ~ DEBRECZEN.

Képviselet: Debreczen és Hajdumegye részére: **LUKÁCS VILMOSNÁL**, Hatvan-utca 5.

Márványmozaiklap.
Műkő- és Czeméntárugyár.
Beton és vasbeton.
Építési vállalat.
Átereszek készítése.

Szabadalmazott géppel gyártott **kar-**
mantus és **csömöszölt** Cze-
mentesövek, Csatornázás.
Beton és Granitto Ferrazo burkoló
munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkívül olcsó áron

a JOHN-féle kéménytoldó,

mely minden kémény huzatát megjavítja, füstzaklatást megszüntet.